

Vergaderjaar 2013–2014

23 432

De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 352

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 oktober 2013

Tijdens het vragenuurtje van 25 juni 2013 (Handelingen II 2012/13, nr. 99, mondelinge vragen van het lid Servaes over het bericht «VN: Israël martelt Palestijnse kinderen in gevangenissen») deed de Minister van Defensie de toezegging dat het kabinet schriftelijk nader zou ingaan op de huidige situatie van minderjarige Palestijnen in Israëlische detentie. Over dit onderwerp verschenen eerder dit jaar een rapport van het Comité voor de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties (CRC) dat werd opgesteld naar aanleiding van Israëls rapportages over de implementatie van zijn verdragsverplichtingen¹ en een rapport van UNICEF².

Het kabinet is, net als uw Kamer, bezorgd over de omstandigheden waarin Palestijnse kinderen door Israël worden gearresteerd en gedetineerd. Uit genoemde rapportages en uit informatie van onder meer Israëlische mensenrechtenorganisaties blijkt dat kinderen bij hun aanhouding en detentie niet altijd worden behandeld in overeenstemming met het internationale recht en de verdragen die Israël heeft ondertekend en geratificeerd. Zo is bijvoorbeeld sprake van situaties waarin kinderen 's nachts worden gearresteerd, niet worden toegesproken in hun eigen taal of waarin documenten, informatie of wetgeving niet in het Arabisch beschikbaar zijn. Ook zijn ouders of vertegenwoordigers zelden aanwezig bij het verhoor en worden deze verhoren niet audiovisueel vastgelegd waardoor onafhankelijke toetsing achteraf niet mogelijk is. Mensenrechtenorganisaties en de VN maken melding van marteling en mishandeling van Palestijnse kinderen in Israëlische detentie en van veroordelingen die uitsluitend op basis van (eigen) bekentenissen tot stand komen.

De Israëlische regering is zich bewust van deze tekortkomingen en werkt aan het adresseren ervan. Dat bleek onder meer toen ik in juni in Israël de Minister van Justitie Livni aansprak op de detentieomstandigheden van

¹ CRC/C/ISR/CO/2-4 d.d. 4 juli 2013

² *Children in Israeli Military Detention*, UNICEF, februari 2013

Palestijnse kinderen³. Zij verzekerde mij dat het verbeteren van hun omstandigheden haar volle aandacht heeft. De Israëlische wetgeving is de afgelopen jaren op een aantal punten aangepast. Zo is de maximale periode van voorarrest voor minderjarige Palestijnen verkort⁴, zijn er aparte detentiefaciliteiten voor kinderen ingericht en is de maximumleeftijd voor toepassing van het jeugdrecht verhoogd van 15 naar 18 jaar. Ook krijgen rechters speciale trainingen voor het berechten van minderjarigen, zijn de richtlijnen met betrekking tot handboeien aangepast om het gebruik ervan te verminderen, en gelden nieuwe regels voor het inlichten van ouders en verzorgers van Palestijnse minderjarigen.

Het kabinet blijft onverkort van mening dat Israël aan zijn internationale verplichtingen moet voldoen bij het detineren van Palestijnen. Dat geldt in het bijzonder bij het aanhouden en detineren van minderjarige Palestijnen. De hierboven beschreven aanpassingen zijn stappen in de goede richting, maar er moet nog veel gebeuren voordat daadwerkelijk sprake is van een situatie die voldoet aan het internationale recht en de verdragen waaraan Israël zich heeft gecommitteerd. De aanbevelingen van het CRC en van andere (VN-) organisaties, niet alleen over het aanpassen van wetgeving maar ook over het zeker stellen van een goede implementatie daarvan, bieden goede handvatten om de situatie verder te verbeteren. Nederland zal niet nalaten om in bilaterale contacten, in EU-verband maar ook in de geëigende VN-instellingen en andere relevante fora Israël te blijven aanmoedigen om die aanbevelingen te gebruiken om beter aan zijn verplichtingen te voldoen. Niet in de laatste plaats omdat dat in Israël's eigen belang is, zoals Minister Livni tijdens genoemd gesprek beaamde.

Ook het Israëlische maatschappelijk middenveld heeft aandacht voor de situatie van Palestijnse (minderjarige) gedetineerden in het Israëlische rechtssysteem. Verschillende NGO's monitoren de situatie met betrekking tot deze groep en voeren hierover een dialoog met de eigen regering. Nederland steunt dit en financiert een aantal van hen uit het mensenrechtensfonds. Zo krijgt bij voorbeeld de NGO HaMoked een bijdrage voor het uitvoeren van hun *Detainee Rights Project*. Met dat project heeft de NGO onder andere juridische bijstand verleend aan Palestijnse gedetineerden en hun families, bemiddeld bij het versoepelen van regelingen met betrekking tot familiebezoek en detentieomstandigheden gemonitord. Hiertoe onderhoudt de organisatie op vrijwel dagelijkse basis contacten met gevangenisautoriteiten en draagt zij bij aan het debat over deze kwestie door met enige regelmaat de nationale en internationale pers te informeren. Zowel in Israël als in de Palestijnse Gebieden zal Nederland dit soort projecten de komende jaren blijven steunen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans

³ Zie ook mijn Reisverslag Midden-Oosten en Noord-Afrika, u toegegaan met Kamerstuk 33 400 V, nr. 145 d.d. 5 juli 2013

⁴ Zie ook mijn antwoord op de vragen van het lid Omtzigt, u toegegaan (Aanhangsel Handelingen II 2012/13, nr. 1576) d.d. 12 maart 2013